

1. Uvod

Savremena i moderna nastava danas se ne može zamisliti bez upotrebe informatičkih tehnologija, pa je neophodno profesore razredne i predmetne nastave kompjuterski opismeniti i pružiti im osnovna informatička znanja. Posjedovanje osnovnih znanja predstavlja preduslov za brzo i uspješno uključivanje u razvoj savremenih dostignuća i dobru osnovu za preuzimanje novih uloga u nastavnom procesu. Podizanje svijesti opšte informatičke kulture nastavnika mora da ima svoj cilj iskazan kroz unapređenje obrazovne uloge škole.

Nove tehnologije, mikroprocesori i globalne računarske mreže napravile su od računara uređaj bez koga se ne može zamisliti iole ozbiljniji posao, kao ni svakodnevni život na ovoj planeti. Život pored računara i sa računarom, u stvari, postaje svakodnevnicom. U poslednjih nekoliko godina sa masovnijim korišćenjem računara u školama stvoreni su uslovi za kvalitetnije inoviranje obrazovne tehnologije. Nastava sa multimedijalnim sadržajem postoji u nastavnoj praksi duže vrijeme, ali je termin multimedijalna nastava pedagoška kategorija novijeg datuma. Multimedijalni sistem u nastavi izgrađuje se zbog potrebe funkcionalne i tehničke integracije brojnih i raznovrsnih medija u nastavi u sistematične sklopove, odatle i naziv multimedijalni sistem. Sve više se nameće potreba za savremenom školom i savremenim učiteljima. Postavlja se pitanje kako utiče tehnologija obrazovanja na nastavu i učenje. Postavlja se i drugo pitanje: u kojoj mjeri su škole spremne za prihvatanje novih tehnologija i informatike u nastavi. Oba pitanja su ključna za proces učenja, a naročito su aktualna za proces aktivnog učenja. Većina psihologa tvrdi da i pored značajnih rezultata, još uvek postoje ozbiljni nedostaci u nastavnom procesu.

Prvi takav nedostatak je nedovoljna aktivnost dece u nastavnom procesu, kao i nesamostalnost učenika. Usvajanje znanja u najčešćem slučaju je reproduktivno, učenik reprodukuje znanje koje mu učitelj/nastavnik prjenosi. Ako učenik nije pasivan, nego aktivno učestvuje u toku predavanja, učenje će biti mnogo efikasnije.

Drugi nedostatak je što učenik ne dobija povratne informacije o rezultatima djelatnosti. Školske ocjene imaju informativni karakter. Učenici ocjene najčešće ne dobijaju na osnovu učenja, i učenik ne zna tačno da odredi šta je u odgovaranju dobro, a šta loše. Ispitivanja dokazuju da je učenje mnogo efikasnije, ako se učenik informiše o rezultatima učenja. Nastavnikovo obrazloženje ocjene doprinosi uspjehu učenja. Ocjene date u tajnosti negativno utiču na tok učenja.

Kako tehnologija stvarno ulazi u sve sfere čovjekovog života, pitanje je vremenakada ćemo se početi oslanjati isključivo na tehnološke inovacije. Generacije koje dolaze pomjeriće ove granice upotrebe tehnologije još dalje. Zato je važno da već sad počnemo pedagoški, metodički i nastavno oblikovati materijale kroz koje ćemo te mlade ljude odgajati i edukovati za budućnost koja se temelji na informaciono komunikacijskoj tehnologiji.

Zadatak ljudi u urbanim sredinama je da nađu svoje mjesto u društvu. Da bi taj zadatak ostvarili sa uspjehom, neophodno je da ovladaju tehnologijom koja nas svakodnevno okružuje i nameće se kao sastavni i neodvojivi dio tog urbanog života. Arhetipska osobina ljudskog bića je strah od novog i nepoznatog i kao takav je razumljiv i veomačesto prisutan kod odraslih ljudi koji se prvi put susreću sa kompjuterom. Kod dece je taj problem u manjoj meri prisutan jer djeca mnogo jednostavnije prilaze novim stvarima, radoznala su i kompjuteru pristupaju sa stanovišta igre, odnosno oni nisu opterećeni mnogim predrasudama koje muče odrasle. Da li nešto mogu da pokvarim? Da liću biti smješšan ako nešto pitam? Problem bi mogao biti sasječen u korjenu ukoliko bi se krenulo u kompjutersko obrazovanje i upoznavanje sa tehnologijom već u početnim razredima osnovne škole. Tu dolazimo do suštinskog pitanja, kako postaviti upravo nastavu informatike u osnovnim školama, a zatim i u srednjim školama i na fakultetima, pa da ovaj i mnogi drugi problemi budu izbjegnuti?

Cilj škole jeste i mora biti da stvori svesne i kreativne ličnosti koje će znati svoja znanja da primjene. Na kraju vaspitno-obrazovnog procesa moramo dobiti učenika koji umije svjesno i voljno da vlada tehnologijom u cilju rešavanja određenih zadataka. To mora biti ultimativni cilj i rezultat nastave informatike. Probleme sa kojima se susreće nastava informatike možemo razvrstati u tri velike grupe:

- informatička oprema,
- nastavni planovi i programi rada,
- savremena edukacija nastavnog kadra.

Da li postoje rješenja za ova tri problema? Pokušaćemo da determinišemo probleme u teoriji i praksi, da statističkom analizom prikažemo postojeće stanje stvari i da ponudimo neka od mogućih rješenja.